2 Μαΐου 2014

Όσιος Γερμανός ο Μαρούλης († 1336)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιον Όρος / Ορθόδοξη πίστη / Συναξαριακές Μορφές

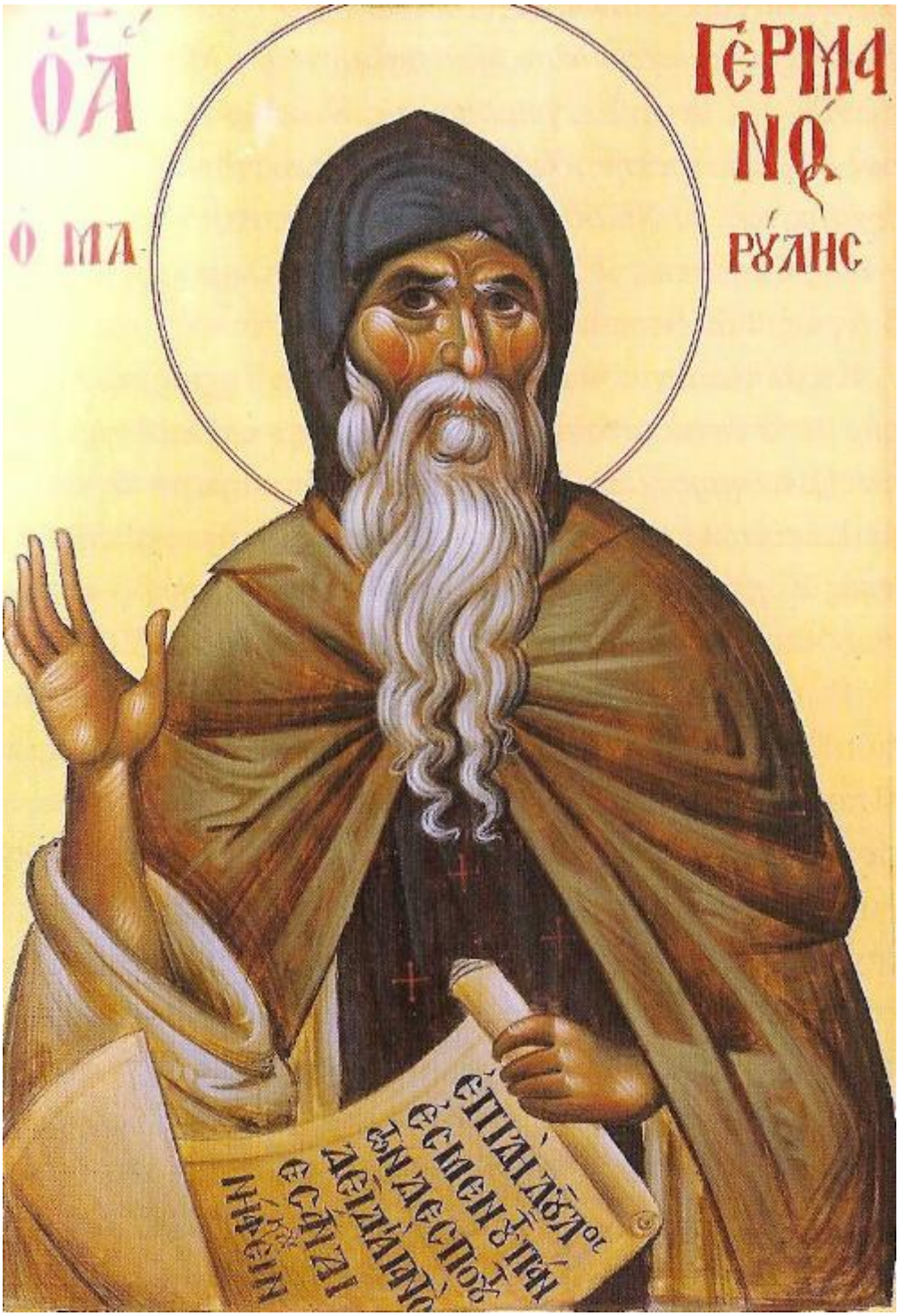

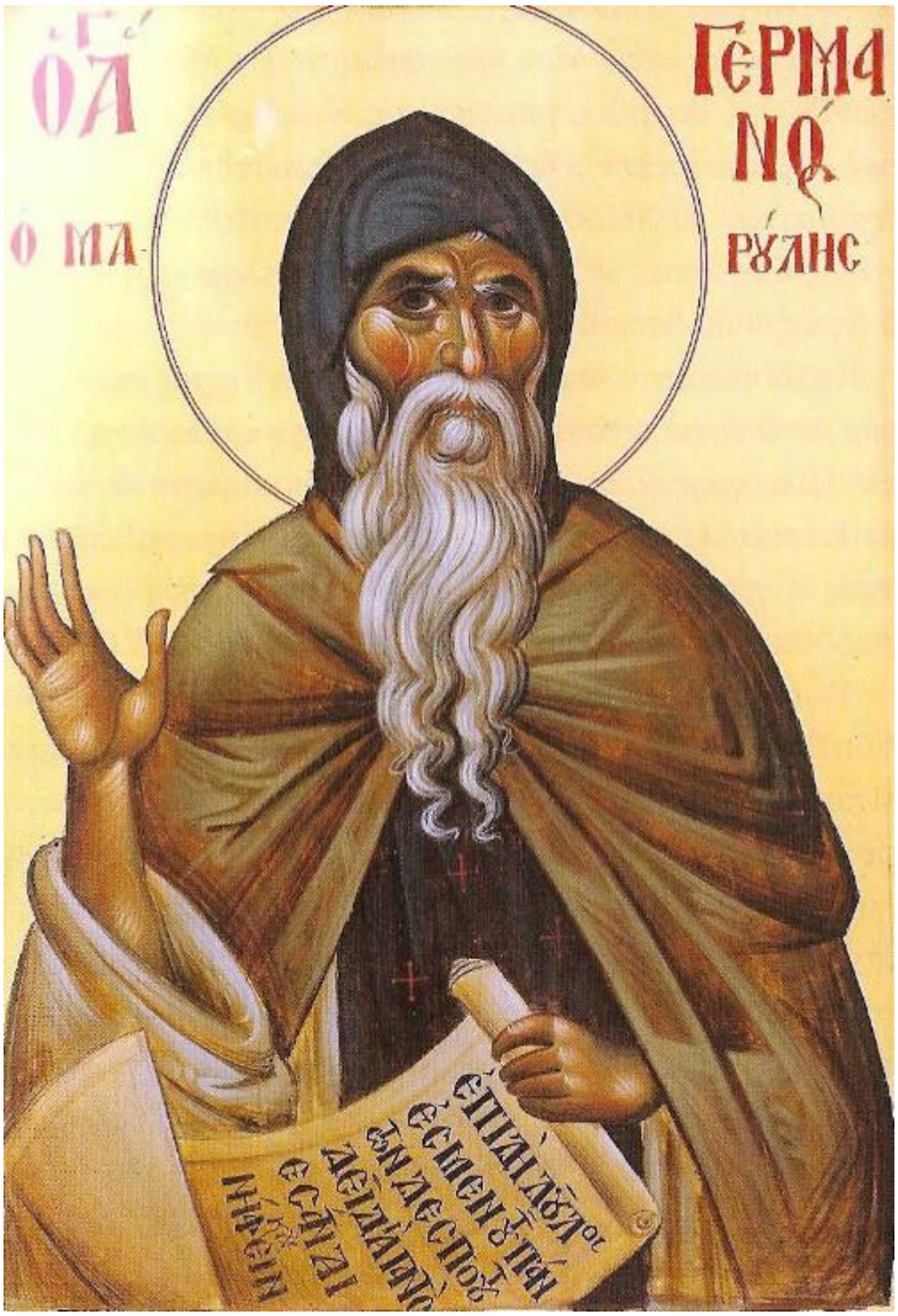

Αγιορείτης Άγιος Μνήμη 2 Μαΐου

Ο θαυμαστός Όσιος Γερμανός ο Αγιορείτης

Ο βίος του Οσίου Γερμανού (1252-1336) είναι ένα από τα αγιολογικά έργα του Οσίου πατρός ημών Φιλοθέου του Κοκκίνου. Η στενή σχέση των δύο φίλων (Γερμανού-Φιλοθέου) φαίνεται μέσα από τις νοσταλγικές αναφορές σε συγγενικά πρόσωπα καθώς και στις λεπτομέρειες της παιδικής ηλικίας του Οσίου.

Ο βίος του Οσίου διασώζεται σε δύο χειρόγραφους κώδικες, ένας εκ των οποίων βρίσκεται στο Άγιον Όρος: α) Ιβήρων 590, του ιδ΄ αιώνος, και β) Marcianus Cr. 582 ιε΄ αιώνος (αντίγραφο του πρώτου)

Τον πρωτότυπο βίο του Οσίου πρωτοεξέδωσε ο καθηγητής Δ. Τσάμης στο «Ανάτυπο Επιστημονικής Επετηρίδος της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (τόμος 9, 26, 1981). Στη συνέχεια, το 1985, εκδόθηκε σε μετάφραση από το «Περιβόλι της Παναγίας».

Φιλοθέου του Κοκκίνου

Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΘΩ

ΣΕΒΑΣΜΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΗ ΛΑΥΡΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ[1]

Ἀλλὰ πῶς ἄν τις τὸ καθ᾽ ἡμᾶς αἰτίας ἀπολύσῃ καὶ μώμων, Γερμανὸν οὕτω σιγῇ καταλιπόντας τὸν μέγαν, τὸν λύχνον ὑπὸ τὸν μόδιον, φημί, καὶ τὴν κλίνην, ἢ τὸν ἀστέρα τῆς ἀρετῆς τὸν διαφανῆ τε καὶ λαμπρὸν ὑπὸ γῆν αὖθις, ζωῆς ἐν τῷ κόσμῳ λόγον ἐπέχοντα, κατὰ τὸν μέγαν εἰπεῖν Παῦλον· Γερμανὸν ἐκεῖνόν φημι ὃν ἤνεγκε μὲν ἡ περιφανὴς Μακεδόνων μητρόπολις, τὸ φίλον ὄντως ἐμοὶ καὶ ἥδιστον ἔδαφος, ἡ θαυμαστὴ καὶ μεγάλη Θεσσαλονίκη, Ἄθως δ᾽ ἐκεῖθεν ὁ μέγας δεξάμενος, τὸ πῖον καὶ τετυρωμένον, εἴποι τις ἂν κἀνταῦθα δικαίως, ὄρος, τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ κατοικεῖν ὁ «τὰ πάντα πληρῶν» εὐδόκησε διὰ τὴν ἀρετὴν δηλονότι τῶν ἐνοικούντων, ἔθρεψέ τε πνευματικῶς, εἴπερ τινά που τῶν πάντων, καὶ εἰς ἄνδρα προαγαγὼν τέλειον, «εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» μετὰ πολλοῦ γε πάνυ τοῦ περιόντος, πυρσὸν ἀνέδειξε περιφανῆ τε καὶ διαέριον σοφίας τε καὶ γνώσεως πάσης τοῖς ἐκ τοῦ κοσμικοῦ τούτου πελάγους καὶ τῶν ἐνταῦθα πνευμάτων τε καὶ τοῦ κλύψωνος εἰς τὸν σωτήριον ἐκεῖνον κατιοῦσι λιμένα.[2]

Καταγωγὴ τοῦ Ὁσίου

Ὁ μέγας καὶ περιφανὴς αὐτὸς ἄνθρωπος κατήγετο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη. Οἱ γονεῖς του εἶχαν πλοῦτο καὶ δόξα, ἀφοῦ ὁ πατέρας του ἦταν ὁ ὑπεύθυνος ὅλων τῶν οἰκονομικῶν τῆς πόλεως. Ἐπιφανέστεροι ὅμως ἦταν στὴν ἀρετὴ καὶ «σπουδασταὶ τῆς ἄνω δόξης». Χαρακτηριστικά τους ἦταν ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ μετριοφροσύνη καθὼς καὶ ἡ σωφροσύνη, ἀρετὲς οἱ ὁποῖες τοὺς εἶχαν κάνει ἀγαπητοὺς σὲ ὅλους τοὺς συμπολίτες τους. Μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν φιλανθρωπία τους περιέθαλπαν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἐλεοῦσαν τοὺς πένητες. Ἡ δὲ νύχτα ἦταν ἀφιερωμένη στὶς προσευχὲς καὶ τὶς δεήσεις πρὸς τὸν Κύριον.

Οἱ ἐνάρετοι αὐτοὶ ἄνθρωποι εἶχαν ἀποκτήσει ὀκτὼ παιδιά. Τέσσερα ἀγόρια καὶ τέσσερα κορίτσια. Αὐτὰ δὲν τὰ ἀνέτρεφαν μόνο σωματικά, ἀλλὰ καὶ πνευματικά, γενόμενοι ἔτσι καὶ νυμφαγωγοὶ εἰς Χριστόν. Τὸ βαπτιστικὸ ὄνομα τοῦ Ὁσίου Γερμανοῦ, ἦταν Γεώργιος, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ τρίτος κατὰ σειρὰ ἀπὸ τὰ παιδιά, «μᾶλλον δὲ καὶ πατὴρ καὶ διδάσκαλος ἔργοις αὐτοῖς τε καὶ πράγμασιν οὐκ ἀδελφῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ πατέρων...»[3]

Ὁ Γεώργιος δὲν ἔπαιζε ὅπως ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς ἡλικίας του, ἀλλὰ ὅλες οἱ κινήσεις του ἦταν γεμάτες εὐταξία καὶ ἁπλότητα. Στὶς δὲ ὁμιλίες ἦτο ὀλιγαρκὴς «ὡς ἀλλόγλωσσος ἐν ἑτερογλώσσοις ἐν γνώσει καθήμενος»[4]. Αὐτὰ δὲν τὸν ἔκαναν ἀντικοινωνικό, ἀλλὰ ἀντιθέτως τὸν διακατεῖχε ὁ πνευματικὸς νόμος τῆς ἀγάπης. Ἀκόμα καὶ στὶς εἰρωνεῖες τῶν συμμαθητῶν του, δὲν ἀπαντοῦσε, μὴν ἐπιτρέποντας τὴν ὀργὴ καὶ τὰ περιττὰ λόγια νὰ βλάψουν τὴν ψυχή του. Ἔτσι, «νεκρὸς ἤδη γεγονὼς τῷ κόσμῳ καὶ τὸν κόσμον ἑαυτὸν σταυρώσας καὶ πρεσβυτικὴν ἀσκῶν ἀρετήν»[5] θαυμαζόταν ἀπὸ ὅλους.

Ὅταν ἐπέστρεφε ἀπὸ τὸ σχολεῖο μαζὶ μὲ τὴν μητέρα του ἑτοίμαζε φαγητὸ τὸ ὁποῖο μοίραζε στοὺς φτωχοὺς ποὺ γνώριζε. Πολλάκις δέ, τοὺς ἔστρωνε ὁ ἴδιος τὸ τραπέζι μὲ τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς πήγαινε. Καὶ ἂν κάποτε πεινοῦσε, ποτὲ δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔδινε, ὑπομένοντας τὴν πείνα ἕως ὅτου ἐπέστρεφε στὸ σπίτι. Τὸ δὲ φαγητό του ἦταν πάντοτε τὸ πιὸ ἄνοστο καὶ σκληρὸ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔτρωγε ἡ οἰκογένειά του.

Τὶς νύκτες καὶ μετὰ τὸ βραδινὸ φαγητὸ ξάπλωνε μαζὶ μὲ τὰ ἀδέλφια του. Προσποιεῖτο ὅτι κοιμόταν καὶ ἀφοῦ ἀντιλαμβανόταν ὅτι ὅλοι ἀποκοιμήθηκαν, σηκωνόταν μὲ ἡσυχία καὶ τὸ ὑπόλοιπο τῆς νύχτας «εἰς τὰς πρὸς Θεὸν εὐχὰς ἀνήλισκε καὶ δεήσεις, ψαλμοὺς ἱεροὺς μετὰ πολλῆς τῆς κατανύξεως καὶ τῆς ἡδονῆς ᾄδων, συνεχῶς τε κλίνων εἰς γῆν καὶ χεῖρας καὶ γόνυ καὶ τὴν ἐκεῖθεν

ἐπικαλούμενος ἐπισκοπὴν καὶ ἐπικουρίαν»[6]. Ὅταν δὲ κουραζόταν, ξάπλωνε στὸ ἔδαφος καὶ ἀναπαυόταν.

Τέτοιοι ἦταν οἱ ἀγῶνες τοῦ μικροῦ Γεωργίου, οἱ ὁποῖοι σὲ τίποτε δὲν διέφεραν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τῶν μεγάλων καὶ προδιέγραφαν τοὺς ὕστερους πνευματικοὺς καμάτους του.

Γνωριμία μὲ τὸν Γέροντα Ἰωάννη. Ἔξοδος ἐκ τοῦ κόσμου.

Σὲ μία ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις του στὶς Μονὲς τῆς περιοχῆς του, κατὰ θείαν συντυχίαν γνώρισε τὸν Γέροντα Ἰωάννη ἀπὸ τὸν ἱερὸν Ἄθωνα, ὁ ὁποῖος εἶχε φήμη μεγάλου ἀσκητοῦ. Ἀμέσως τοῦ ζήτησε νὰ τὸν πάρει μαζί του κατὰ τὴν ἐπιστροφὴ στὸ Ἅγιον Ὄρος, καὶ νὰ τὸν ἐντάξει στὶς τάξεις τῶν μοναχῶν. Ἐκεῖνος δὲ ὁ μακάριος ἔχοντας διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοὺς διορατικοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γνωρίζοντας τὸ μέλλον, ἀφοῦ τὸν συμβούλευσε, τὸν προέτρεψε νὰ ἐπιστρέψει στὰ μαθήματα καὶ τὴν οἰκογένειά του, ὅπως καὶ ἔγινε.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ ἐκείνη τὴ συνάντηση καὶ «τὸν ἱερὸν ὁ γενναῖος Ἄθω καταλαμβάνει»[7] χωρὶς νὰ πάρει μαζί του τίποτε ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια ὑλικὰ ὑπάρχοντά του. Ἐκεῖ ἔψαξε καὶ βρῆκε τὸν Γέροντά του Ἰωάννη στὰ μέρη τῆς Μονῆς Δοχειαρίου. Ἐκεῖνος ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά του καὶ τὸν δέχτηκε στὴν ταπεινὴ συνοδεία του.

Κουρά – Ἀσκητικοὶ ἀγῶνες

Δὲν πέρασε πολὺς χρόνος καὶ ἐκάρη μοναχὸς μὲ τὸ ὄνομα Γερμανός.

Οἱ νηστεῖες, οἱ ἀγρυπνίες καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ νεαροῦ μοναχοῦ ἦταν πανθομολογούμενες καὶ ἡ ἀνάλογη ἐκτίμηση καὶ σεβασμὸς τὸν διέκριναν μεταξὺ τῶν μοναχῶν. Ὁ δὲ Γέροντας Ἰωάννης σὲ κανέναν ἄλλον, παρὰ στὸν Γερμανὸ δὲν «ἀναπαυόταν» λόγῳ κυρίως τῆς θαυμαστῆς ὑπακοῆς του. Πρὶν ἀκόμη τελειώσουν οἱ φράσεις τῆς κλήσεως τοῦ Πατρός, ὁ Γερμανὸς στεκόταν μπροστά του ὁλοπροθύμως νὰ ἐκτελέσει τὶς προσταγές του.

Ἂν καὶ στὸ σῶμα ἦταν ἀδύναμος, παρ᾽ ὅλα αὐτὰ ἔκανε μεγάλες ἀποστάσεις μὲ φορτίο στὴν πλάτη σὲ ἐλάχιστο χρόνο. Σ᾽ αὐτὰ ἔμοιασε στὸν Γέροντά του, ὁ ὁποῖος λέγεται ὅτι διήνυε τὴν ἀπόσταση Καρυές – Θεσσαλονίκη σὲ μία μέρα καὶ Ἅγιον Ὄρος – Κωνσταντινούπολη σὲ τρεῖς!

Ὁ Ἰωάννης συνήθιζε νὰ πηγαίνει στὴν Μεγάλη Λαύρα τοῦ Βατοπαιδίου πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἐκεῖσε μοναχῶν. Μιὰ φορὰ βρέθηκε μαζί του καὶ ὁ Γερμανός, ὁπότε

καὶ συνέβη τὸ ἑξῆς περιστατικό.

Ἐνῶ εἶχε ἀρχίσει ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὄρθρου καὶ θέλοντας νὰ δείξει τὸν τύπο τοῦ ἀληθινοῦ μοναχοῦ, φωνάζει στὸ κέντρο τοῦ Καθολικοῦ τὸν μαθητή του καὶ τὸν προστάζει νὰ βγάλει τὸ ράσο του καὶ σὰν λαϊκὸς νὰ διαβάσει τὸ προσῆκον ἀνάγνωσμα. Ὁ δὲ παραυτίκα «ἀνενδοιάστως ἐποίει» καὶ στάθηκε ἀνάμεσα «τῆς ἱερᾶς ἐκείνης συναγωγῆς». Ἀφοῦ προκλήθηκε θόρυβος, ὁ Ἰωάννης παίρνει τὸν λόγο καὶ λέει[8]: «Ἀλλ᾽ οὐ μοναχὸς οὗτος... οὐδὲ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης τελετῆς καὶ τοῦ μυστηρίου τὸ παράπαν ἠξιωμένος» ταπεινώνοντας τὸν μαθητή του, ὁ ὁποῖος διόλου δὲν ταράχθηκε ἀλλὰ ἔδειχνε χαρούμενος μὲ τὸν ἐξευτελισμὸ καὶ «θείας ὡσπερεὶ πλάκας καὶ νόμους ἄνωθεν κατιόντας ἐδέξατο τοὺς ἐκείνου λόγους». «Οὕτω τὰ κατ᾽ αὐτὸν ὠφελείας ἦν μεστὰ πάντα καὶ κανών τις καὶ τύπος ἀρετῆς παντοίας τοῖς πᾶσιν ἐν ἅπασιν ἦν, ὁρώμενός τε καὶ ἀκουόμενος».

Πέντε χρόνια εἶχαν ἤδη περάσει δίπλα στὸν μέγα ἐκεῖνο Ἰωάννη, ἀσκούμενος στὴν καλὴ ὑπακοή. Καὶ ἐνῶ πάλι ὁ Γέροντας εἶχε μεταβεῖ στὴν Θεσσαλονίκη, Θεοῦ κρίμασι, γύρω στὸ 1275 μαρτυρεῖ διὰ σφαγῆς ἐκεῖ μαζὶ μὲ ἕναν μαθητή του Γρηγόριο.

«Πενθεῖ μὲν ὁ καλὸς μαθητὴς καὶ φίλος τὸν καλὸν πατέρα τε καὶ μυσταγωγὸν καὶ τὴν ἐκείνου ζημίαν τε καὶ τὴν στέρησιν ἀποδύρεται»[9].

Ὁ ὅσιος δὲν ἀφήνει τὸν ἑαυτό του ἐκτὸς ὑπακοῆς καὶ ὑποτάσσεται στὸν Γέροντα Ἰώβ, «τὸν ἀπαράμιλλον μὲν τὴν τῆς ψυχῆς ἀνδρείαν... ῥωμαλέον δὲ καὶ καρτερικὸν ἐν τοῖς τῆς ἀσκήσεως πόνοις...»[10].

Μαζὶ μὲ τὸν Ἰὼβ ἔρχονται στὴ Μονὴ τῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ στὸ σπήλαιο τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου. Ἐκεῖ ἀκολούθησαν τὸν βίο πολλῶν παλαιοτέρων ἀγωνιστῶν τοῦ πνεύματος καὶ ἐν πολλοῖς τοὺς ξεπέρασαν «ἐν τοῖς κατὰ Θεὸν κατορθώμασι». Τόση ἦταν ἡ ἐγκράτειά τους ὥστε ὄχι μόνο νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τὰ εὔγευστα φαγητά, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ξηραμένο ἄρτο καὶ τὰ μισοβρεγμένα ὄσπρια νὰ τρώγουν μὲ πολὺ μέτρο.

Ἡγούμενος τῆς Λαύρας

Βλέποντας οἱ πατέρες τὴν μεγάλη ἀρετὴ τοῦ Ὁσίου Γερμανοῦ «βιάζονται τὸν γενναῖον τὴν τῆς Λαύρας ἀρχὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ὁμοῦ καὶ τὴν σωματικὴν αὐτῆς πᾶσαν ὑπελθεῖν προστασίαν»[11]. Καὶ μετὰ ἀπὸ τὶς παρακλήσεις καὶ πολλὴ δική του σκέψη κάμπτεται καὶ δέχεται τὴν ἡγουμενία γνωρίζοντας καλὰ ὅτι τέτοιες θυσίες χρειάζονται περισπασμοὺς διοικητικοὺς καὶ κοινωνικούς.

Ἂν καὶ ἡγούμενος, ποτὲ δὲν ζήτησε συνοδοὺς στὶς ὁδοιπορίες του, οὔτε κἂν ἄλογο γιὰ τὴν ἀνάπαυσή του. Ἀλλὰ συχνὰ ἐπισκεπτόταν τὸ ἀγαπημένο σπήλαιο κάνοντας τὶς συνήθεις προσευχὲς καὶ μετάνοιες. Ἦτο δὲ μονοχίτων. Συνεχῶς κήρυττε ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ προσκολλούμεθα στὶς ἀνέσεις τῆς παρούσης ζωῆς, ἀλλὰ νὰ ἀτενίζουμε τὴν μέλλουσα καὶ νὰ σταυρώνουμε τὰ πάθη μας γιὰ χάρη τοῦ ἠγαπημένου Ἰησοῦ. Ζητοῦσε ἀπ᾽ ὅλους νὰ διακονοῦν μὲ ταπείνωση τὸν πάσχοντα ἀδελφὸ, ὅπως ἔκανε καὶ ὁ Κύριος νίπτοντας τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν. «Ὁ θέλων εἶναι πρῶτος, ἔστω πάντων ἔσχατος». Μὲ τέτοια λόγια ὠφελοῦσε νύχτα καὶ ἡμέρα τοὺς μοναχούς του, τοὺς ὁποίους διοικοῦσε μὲ τὸν νόμο τῆς ἀγάπης. Ἀνοίγοντας τὴν πατρική του ἀγκαλιά οἰκονομοῦσε καὶ τοὺς προχωρημένους στὴν ἄσκηση καὶ τοὺς ῥαθύμους. Ἡ δὲ φήμη του δὲν ἄργησε νὰ φέρνει καθημερινῶς πολλοὺς μοναχοὺς ἀπ᾽ ὅλο τὸ Ἅγιον Ὄρος πρὸς αὐτὸν γιὰ παραμυθία ψυχικὴ καὶ ἐξαγόρευση λογισμῶν. Αὐτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν πολλὴ εὐλάβεια καὶ μετριοφροσύνη «ἀνάξιον ἑαυτὸν εἶναι λέγων ψυχῆς τὸ παράπαν ἀναδέξασθαι προστασίαν».

Θαύματα τοῦ Ὁσίου

Δύο θαυμαστὰ γεγονότα διαβάζουμε στὸν βίο τοῦ Ὁσίου. Κάποια ἡμέρα ὁ ὑποτακτικός του Ἰωαννίκιος εἶχε βγεῖ ἔξω ἀπὸ τὸ σπήλαιο γιὰ νὰ κόψει ξύλα. Ἐκεῖ καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει, φτάνει στὴν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ. Βλέποντας τὸ ἀχανὲς τοῦ γκρεμοῦ καὶ τὴν θάλασσα, κυριεύεται ἀπὸ σκοτοδίνη. Καὶ μὴ μπορώντας νὰ κινηθεῖ πρὸς τὰ πίσω σκέφθηκε τὸν Γέροντά του ὡς τὴν μοναδικὴ ἄγκυρα ἐλπίδας. Ὁ ὅσιος Γερμανὸς ἐκείνη τὴν ὥρα, χωρὶς νὰ γνωρίζει τὰ τεκταινόμενα, προσευχόταν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! βλέπει νοερῶς ὅτι πλησιάζει τὸν μαθητή του καὶ κρατώντας τὸ χέρι του τὸν τραβᾶ μὲ ἀσφάλεια πρὸς τὰ πίσω καὶ ἔτσι τὸν σώζει ἀπὸ βέβαιο θάνατο. Αὐτὸ τὸ μεγάλο θαῦμα διηγήθηκε ὁ ἴδιος ὁ διασωθεὶς μαθητὴς τοῦ Ὁσίου.

Ἄλλοτε τὸν ἐπισκέφθηκε ὁ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς του Ἀνδρόνικος[12]. Ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη στὸν Ἄθωνα ἔπιασε τὸν γιό του ὑψηλὸς πυρετός. Φτάνοντας στὴ Μονὴ Καρακάλλου, ὁ πυρετὸς αὐξάνει. Ὁ πατέρας ἀπεγνωσμένος, φεύγει βιαστικὰ πρὸς τὴν Μεγίστη Λαύρα, ὅπου βρίσκει τὸν Ὅσιο ἀδελφό του στὴν πάλαι ποτὲ Μονὴ τῶν Βουλευτηρίων. Πέφτοντας στὰ πόδια του, τοῦ ἐξηγεῖ τὴν συμφορά του καὶ τὸν παρακαλεῖ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀνηψιοῦ του. Ὁ Ὅσιος κάμπτεται καὶ τοὺς ἀκολουθεῖ πεζοπόρος.

Φτάνοντας στὴν Μονὴ Καρακάλλου «εὑρίσκει μὲν ἐκεῖνον ἤδη κατειργασμένον τῷ πάθει καὶ μηδὲ φθέγγεσθαι μηδὲ τὴν γλώτταν κινεῖν τὸ παράπαν δυνάμενον»[13]. Ὁ Ὅσιος βλέποντας τὸ παιδὶ καὶ θέλοντας νὰ τοὺς δοκιμάσει λέει: «Τί ὡραία

εὐκαιρία νὰ ἀπαλλαγεῖ τοῦ κόσμου τούτου καὶ νὰ δώσει καθαρὴ τὴν ψυχή του στὸν Κύριο!». Ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς Μονῆς ξαφνιασμένος ἀπάντησε· «μὴν ἐπιτρέψεις, πάτερ, νὰ γίνει αὐτό, ἀλλὰ προσευχήσου στὸν Κύριο νὰ τὸν ἀπαλλάξει τῆς συμφορᾶς!». Μὲ τέτοια λόγια ὁ ἡγούμενος προσπαθοῦσε νὰ πείσει τὸν Ὅσιο καὶ ἐκεῖνος ὑπακούοντας, ὅπως εἶπε, κάμπτεται καὶ «τῆς κεφαλῆς εὐθὺς ἀψάμενος τοῦ παιδὸς καὶ συνδάκρυς ὅλος εἰς οὐρανὸν ἀπιδών, καὶ τὴν ἄνωθεν ἀρωγὴν ἐπικαλεσάμενος ὅλῃ καὶ διανοίᾳ καὶ γλώσσῃ, ὅλον ὑγιᾶ παραχρῆμα τὸν πάσχοντα δείκνυσιν»[14]. Τὸ παιδὶ σὰν ἀπὸ ὕπνο σηκώθηκε εὐθὺς καὶ ἔφαγε καὶ μιλοῦσε μὲ εὐθυμία σὰν νὰ μὴν εἶχε συμβεῖ κάτι. Μάλιστα μετὰ ἀπὸ λίγο ἀνέβηκε μαζὶ μὲ τὸν πατέρα του στὸ ἄλογο, χαρούμενος.

Τὸ θαῦμα ἐξέπληξε τοὺς παρόντες, ὁ δὲ Ὅσιος ἀπέδωσε τὸ θαῦμα στὸν Κύριο. Γιὰ νὰ μὴν δὲ εἰσπράξει τὶς τιμὲς τῶν ἀνθρώπων, ἔφυγε εὐθὺς γιὰ τὸ ἀσκητήριό του.

Ὁσίου Σάββα τοῦ Βατοπεδινοῦ γνώμη

Ἐπειδὴ πάντοτε ἡ γνώμη ἑνὸς Ἁγίου ἔχει ἰδιαίτερη βαρύτητα, νὰ τί εἶχε πεῖ γιὰ τὸν Ὅσιό μας, ὁ Ὅσιος Σάββας ὁ Βατοπεδινός (+1349), σύγχρονος τοῦ Γερμανοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν βιογραφία[15] ἐπίσης ἔγραψε ὁ ὅσιος Φιλόθεος ὁ Κόκκινος.

«... τῶν οὐρανῶν ἤδη καὶ τῶν ἀπογεγραμμένων ἐκεῖ μέγας πολίτης, Γερμανὸς ὁ θεῖος, Ἀντώνιός ἐστιν νῦν ἐν ἡμῖν ἄλλος ὁ μέγας· οὐ τὴν πολιτείαν φημὶ καὶ τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας καὶ τὴν ἐνοικούσαν αὐτῇ τοῦ Πνεύματος χάριν τε καὶ σοφίαν.»[16]

Μαρτυρία μαθητοῦ του[17]

«Τὸ δὲ τῆς διδασκαλίας ἄφθονόν τε καὶ ἥδιστον, νύκτωρ τε καὶ μεθ᾽ ἡμέραν κατὰ ταὐτὰ τῆς θείας ἀποβλύζον γλώττης ἐκείνης, καὶ πᾶσαν μὲν παλαιάν τε καὶ νέαν γραφήν, πάντας δὲ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν βίους καὶ τύπους διεξιὸν τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς βίου, πρὸς πάντας δὲ πεφυκὸς ὡσανεί τι καὶ ἡρμοσμένον, σοφούς τέ φημι καὶ ἀγροίκους, ὑψηλούς τε καὶ ταπεινούς, ὡς ἕκαστον, τοῦ καταλλήλου καὶ πρὸς ἀξίαν μετέχοντα, μεγίστης καὶ τῆς ἡδονῆς ἀπολαύειν ἐκεῖθεν συνάμα τῇ κατὰ ψυχὴν ὠφελείᾳ, τίς οὐκ ἂν εἴπῃ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος εἶναι καὶ τῆς θείας πηγῆς ἐκείνης τοῦ σωτηρίου, ὃ δὴ μετ᾽ εὐφροσύνης καὶ οὗτος ἀντλήσας εἴπερ τις ἐφάνη κατὰ τὸν μέγαν εἰπεῖν Ἠσαΐαν; Εἰ δὲ δεῖ τι καὶ περὶ προσευχῆς εἰπεῖν, τῶν ἀπορρήτων δηλαδὴ καὶ ἀφανεστέρων ἐκείνου, μάρτυς κἀκείνων ὁ αὐτὸς φίλος τε καὶ φοιτητὴς αὖθις, ὅλως ἐξεστηκότα τινὰ καὶ ἠλλοιωμένον αὐτὸν πολλάκις ἰδὼν ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν νοεραῖς εὐχαῖς καὶ ταῖς ὁμιλίαις. Ἔλεγε γὰρ ὡς ἐπισταίη μὲν

πολλάκις ἀωρὶ τῶν νυκτῶν ὡς ἔθος τῷ ἐκείνου οἰκίσκῳ, ἐν χρῷ δὲ τῆς θύρας γενόμενος καὶ τὸν ὀφθαλμὸν διά τινος ὀπῆς ἀπερείσας τῶν ἔνδον, ἐπεὶ τὸν μέγαν ἴδοι τὰς μὲν χεῖρας πρὸς οὐρανὸν ἔχοντα τεταμένας, ὅλον δ᾽ ἐξεστηκότα ἑαυτοῦ καὶ τῷ νῷ πρὸς Θεὸν διὰ προσευχῆς ἐκδεδημηκότα προσμένειν ἐπὶ πολὺ τὸ τῆς θείας ὁμιλίας καὶ τῆς ἑνώσεως τέλος ἐκείνης· τῆς δὲ μὴ ληγούσης, μηδὲ τῆς θείας ἀλλοιώσεως ἀνθρωπίνην ἀλλοίωσίν τινα καὶ σχολὴν δεχομένης, ἀναγκασθῆναι πολλάκις ἐκεῖνον καὶ διακόψαι, κόψαντα τὴν θύραν καὶ εἰσελθόντα συνήθως. «Ὀπηνίκα καὶ τῷ προσώπῳ», φησίν, «ἐνατενίζων ἐκείνου, ποτὲ μὲν ὡς ἀπὸ καμίνου πυρὸς ὥσπερ ἐκπυρωθὲν ἔξω φύσεως ἀνθρωπείας ἑώρων, ποτὲ δ᾽ αὖθις ὅλον ἀστράπτον τε καὶ πεφωτισμένον, οἱονεί τινος αἴγλης ἀπορρήτου καὶ μαρμαρυγῆς κατακεχυμένης ἐκείνου καὶ θείας τινὸς εὐφροσύνης καὶ θυμηδίας ἀλλὰ δὴ καὶ εὐωδίας ἀρρήτου πληρούσης ὅλον τὸν μέγαν. Δακρύων γε μὴν καὶ κατανύξεως περὶ τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅπου γε πᾶς μὲν ὁ βίος ἐκείνῳ κατάνυξίς τε καὶ πένθος ἦν, μηδενὸς τῶν ἡδέων αὐτοῦ ποτε τὸ παράπαν μηδ᾽ ἀκοῇ μετασχεῖν τέως ἀνασχομένου, οὐ μᾶλλον ἢ οἱ μακροῖς πρότερον χρόνοις ἀπογεγονότες τῷ βίῳ. Τὸ δάκρυον δὲ καθ᾽ ἑαυτὸ νύκτωρ τε καὶ μεθ᾽ ἡμέραν ἀστακτὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποβλύζον, ὡς παρειὰς ἐκείνου καὶ πρόσωπα διάβροχα καθ᾽ ἑκάστην ὁρᾶσθαι, πάντας ἐπειρᾶτο λανθάνειν, ὡς μηδὲ γελᾶν ἐξ ἴσου μηδὲ κλαίειν ἐκεῖνον παρ᾽ οἱστισινοῦν ἔστιν ὅτε νομίζεσθαι, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη πένθους τινὸς ἀφορμῆς ἐν τῷ κοινῷ δηλαδὴ προκειμένης.

Ὁ μὲν οὖν οὕτω βιοὺς καὶ μετὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων τῶν ὑπὲρ ἀρετῆς ὑπερφυῶν ἀγώνων τε καὶ ἱδρώτων».

Ἡ κοίμηση τοῦ Ὁσίου

Ἔτσι ἐβίωσε ὁ Ὅσιος Γερμανός. Σὲ ἡλικία 84 ἐτῶν, τὸ 1336, ἀφοῦ ἀσθένησε γιὰ λίγο, ψάλλοντας καὶ προσευχόμενος ἄφησε τὴν κατάλευκη ψυχή του στὸν Κύριο ποὺ ἀγάπησε μὲ πάθος.

Ἡμᾶς δέ, Ὅσιε, μὴ διαλείπεις νὰ ἐποπτεύεις ἄνωθεν, τοὺς μὲν ἔξωθεν πειρασμοὺς καὶ τὶς περιστάσεις διαλύοντας, πατρικῶς δὲ πρὸς τὰ σωτήρια καθ᾽ ἑκάστην νὰ μᾶς ὁδηγεῖς διὰ τῶν πρεσβειῶν σου.

«Ἐν δέ γε τῷ μέλλοντι, τῆς ἐπιφανείας τῆς σῆς μακαρίας τε καὶ φιλανθρώπου καὶ ψυχῆς καὶ χάριτος ἐς αὖθις ἀναδείξεις ἀξίους...τῷ μεγίστῳ καὶ φιλανθρώπῳ παρεστὼς Δεσπότῃ...ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Σημειώσεις

[1] Προμετωπίδα χειρογράφου 590 τῆς Μονῆς Ἰβήρων.
[2] Τσάμη Δ., Ἀνάτυπο Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σελ. 110, 1981
[3] ὅπ. βλ. σελ. 112
[4] ὅπ. βλ. σελ. 113.
[5] ὅπ. βλ. σελ. 115.
[6] ὅπ. βλ. σελ. 117.

Πηγή: agioritikesmnimes.blogspot.gr